

УДК 37.013.77:378.14:63

DOI: 10.31376/2410-0897-2022-3-50-53-59

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАГІСТРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Антонець Анатолій Вікторович

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальнотехнічних дисциплін
Полтавський державний аграрний університет
e-mail: anatoliyantons1@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-2332-6711

Япринець Тетяна Сергіївна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності
Полтавський державний аграрний університет
e-mail: japrinezts@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-5844-3520

Овсієнко Юлія Іванівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальнотехнічних дисциплін
Полтавський державний аграрний університет
e-mail: iuliia.ovsienko@pdaa.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-4873-9061

У статті окреслено основні психолого-педагогічні умови забезпечення ефективного формування фахових компетентностей майбутніх педагогів з професійної освіти аграрної спеціалізації. До них належать: позитивна мотивація здобувачів вищої освіти; урахування психологічних особливостей розвитку особистості; використання інноваційних методів навчання; спеціалізація підготовки магістрів з професійної освіти; упровадження керованої науково-дослідницької роботи. Для спеціалізації окремо запропоновані додаткові фахові компетентності, програмні результати навчання та освітні компоненти, покликані їх забезпечити.

Ключові слова: психолого-педагогічні умови, фахові компетентності, професійна освіта.

Постановка проблеми. Нині внутрішньоекономічна ситуація України характеризується спадом і негативною динамікою економічних показників. Для ефективного відновлення економіки держави необхідно передусім відновлювати та розвивати ті галузі, які є найперспективнішими як у сфері притоку іноземного капіталу, так і максимального забезпечення додаткових робочих місць українцям. Одним із таких секторів економіки є агропромисловий комплекс країни.

Для аграрного виробництва та ефективної переробки сільськогосподарської продукції необхідні фахівці-професіонали аграрного профілю, що забезпечували б якість необхідної сільськогосподарської діяльності в умовах сучасної ринкової економіки. У цьому контексті виникає потреба в підготовці висококваліфікованих педагогів професійної освіти аграрної спеціалізації. Саме вони здатні ефективно реалізовувати освітній процес у фахових коледжах та професійних ліцеях аграрної спрямованості і, як результат, якісно підготувати майбутніх фахівців АПК.

Успішна професійна діяльність магістрів професійної освіти насамперед залежить від якості і повноти набутих ними фахових компетентностей та вміння реалізовувати їх в освітній діяльності. У свою чергу, ефективне формування фахових компетентностей неможливе без чітко окреслених відповідних психолого-педагогічних умов, які здатні суттєво підвищити професійні якості педагогів у майбутній освітній діяльності. Зокрема, забезпечення потрібних психологічних умов додатково сприяє ефективному формуванню в здобувачів необхідних soft skills і надає такі можливості:

- розширити знання про себе та інших людей;
- встановити оптимальні міжособистісні стосунки;
- покращити навички особистого та ділового спілкування;
- спрацюватись з учасникам освітнього чи виробничого процесу, більш глибоко розуміти один одного;
- співпрацювати людям з різними темпераментами, характерами та життєвими цінностями;
- зменшити ймовірність педагогічних прораханків [1].

Зазначимо, що психолого-педагогічні умови – це сукупність взаємопов'язаних факторів, що необхідні для цілеспрямованого освітнього процесу, з використанням педагогічно виваженого

дидактичного забезпечення, з метою формування фахових компетентностей та забезпечення відповідних результатів навчання. Тому одним із важливих завдань є аналіз суттєвих психологічних факторів впливу та окреслення необхідних педагогічних умов. Усвідомлення та розуміння їх суті, а також повнота їх реалізації є необхідною умовою створення умов для ефективного формування фахових компетентностей майбутніх педагогів з професійної освіти аграрного профілю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами професійної освіти та пошуком шляхів її якісної трансформації займалися М.Анісімов, С. Бабашин, І. Зязюн, В. Олійник, Л. Нічуговська, Ю. Бабанський В. Семиченко та інші. Питанням фундаменталізації навчання в ПТО приділяли значну увагу Н. Абашкіна, Г. Гребенюк, Н. Думченко, С. Артюх, М. Махмутов, С. Батишев, А. Беляєва, В. Блой, Н. Ничкало, Б. Гершунський та інші. Процес формування фахової компетентності досліджували В. Бахрушин, І. Волощук, Л. Карпова, О. Кузьменко, І. Парасюк, Г. Мельниченко, В. Демидова, Л. Пашко, В. Петрук, В. Лозовецька та інші.

Психолого-педагогічні аспекти діяльності особистості висвітлено в працях таких науковців, як Б. Ананьєв, В. Асєєв, А. Бодальов, Г. Дегтярьова, М. Козяр, С. Максименко, Л. Мітіна, Л. Руденко, Т. Яценко; Т. Кудрявцева, Н. Кузьміна та інші.

Незважаючи на досить велику кількість досліджень проблеми формування фахових компетентностей у майбутніх педагогів з професійної освіти, деякі аспекти залишаються недостатньо опрацьованими, а саме не до кінця дослідженим залишається питання формування професійної компетентності магістрів професійної освіти саме аграрної спеціалізації та виявлення основних психолого-педагогічних умов для їх успішного формування. Саме це і зумовило **тему нашої статті**: виявлення та обґрунтування комплексу психолого-педагогічних умов формування фахових компетентностей магістрів з професійної освіти за спеціалізацією 015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології.

Виклад основного матеріалу. Проаналізувавши психолого-педагогічні дослідження різних науковців, можемо виділити насамперед загальний комплекс психологічних умов, необхідних для ефективного формування фахових компетентностей у майбутніх фахівців будь-якої спеціальності:

- позитивна внутрішня мотивація здобувачів вищої освіти;
- урахування психологічних та інтелектуальних властивостей особистості;
- самостійна пізнавальна діяльність.

Розглянемо кожну позицію окремо.

Забезпечення позитивної мотивації в здобувачів і, відповідно, гарного настрою та зацікавленості є необхідною умовою для ефективного формування будь-яких фахових компетентностей. Адже відсутність мотивації до майбутньої фахової діяльності виявляється в небажанні студентів відвідувати заняття, в їх пасивній позиції, в неповному виконанні індивідуальних завдань. Мотивація студента вимірюється рівнем особистісного розуміння об'єктивної і суспільної значущості майбутньої професійної діяльності.

Формування будь-яких умінь, навичок чи компетентностей, у тому числі й професійних, має враховувати психологічні й когнітивні особливості людини. Кожний вік характеризується своїм ступенем розвитку та швидкості пізнавальної діяльності, а також психологічними і поведінковими аспектами особистості. Це необхідно враховувати в навчальному процесі. Зокрема, в особистості з'являються нові вимоги як до себе, так і до оточуючих, змінюються основні види діяльності, зростає здатність до індукції і дедукції, набувається певний життєвий досвід соціальної поведінки. У цьому аспекті доцільними є ідеї Л. Виготського, який до особливостей розвитку психіки в юнацькому віці відносив самосвідомість як критичну оцінку себе і навколишнього середовища та визначення свого місця в соціумі [1].

Не можна забувати і про суб'єктивні чинники, які впливають на освітній процес. Одним з них є емоційний стан як важливий елемент психологічної готовності здобувача адекватно сприймати дійсність. Залежно від емоційного стану процес навчання може проходити більш ефективно при оптимістичному налаштуванні людини і, навпаки, більш мляво при песимістичному. Тому стабільний емоційний стан майбутнього педагога є необхідною умовою його ефективного навчання і подальшої професійної діяльності. Останнє повинно бути врахованим в організації навчальної діяльності магістрів шляхом створення не лише відповідного забезпечення навчального процесу, а й сприятливого для студентів ЗВО середовища [2].

Не останню роль у формуванні фахових компетентностей відіграє інтуїція (лат. intuition) –

безпосереднє відображення зв'язків між предметами і явищами реального світу; має дві форми: ще неусвідомлене примітивне мислення, здійснюване на основі каузального рефлексу, властиве і вищим тваринам; мислення, що стало несвідомим, яке здійснюється на підставі високоавтоматизованих розумових навичок, узагальнених у результаті великого досвіду у сфері їх прояву. Це здатність людини в деяких випадках несвідомо, чуттям уловлювати істину, передбачати, вгадувати щось [3, с. 85]. Хоча інтуїція загострюється прямо пропорційно збільшенню досвіду, майбутній педагог не може повністю покласти на випадковість. Адже інтуїція як суб'єктивний чинник має досить суттєвий недолік, оскільки ґрунтується на людському сприйнятті світу, що залежить від свідомості людини та від її життєвого досвіду.

Необхідною умовою ефективного формування загальних та фахових компетентностей майбутніх фахівців є високий рівень пізнавальної активності студентів. Відповідно до засад діяльнісного підходу формування і розвиток будь-яких умінь відбувається в процесі активної самостійної пізнавальної діяльності здобувачів, тобто відбувається зміщення від процесу викладання до процесу навчання. У цьому контексті підвищується важливість використання інноваційних методів навчання, серед яких найбільш ефективними, на нашу думку, є: інтерактивні методи та форми навчання; інформаційно-комунікаційні технології навчання та проєктна технологія. Вони дозволяють розвивати комунікативні навички, створювати комфортні умови та сприятливе емоційне середовище, формувати здатність працювати в команді, уміння висловлювати свої думки, викликати інтерес до навчання та внутрішню мотивацію. У контексті вищезазначеного доцільно розглянути найбільш ефективні інноваційні методи навчання більш детально.

Інтерактивні методи навчання, такі як мозковий штурм, «акваріум», «мікрофон», метод кейсів, ділові ігри, метод тренінгів та інші доцільно використовувати в процесі керованої інтерактивної суб'єкт-суб'єктної діяльності викладача і студентів. Їх використання дозволяє з'ясувати закономірності, обговорити та проаналізувати певні типові педагогічні чи навчально-виробничі ситуації, виробити відповідні алгоритми дій і можливі варіанти поведінки для конкретних випадків. Наприклад, проведення тренінгів відіграє важливу роль в організації двосторонньої бесіди викладача зі студентами за рахунок створення сприятливого мікроклімату, тобто заохочувальне, доброзичливе середовище в певному приміщенні. В основі цього методу навчання лежить діалог як один зі способів набуття певних умінь і навичок. Для організації ефективного діалогу в процесі тренінгу професійних умінь магістрів з професійної освіти необхідно з'ясувати причини, передумови виникнення педагогічної проблеми, різні її наслідки, а також виділити проблему, позиції учасників та їхнє місце. Одним із ефективних прийомів, що спонукає до діалогу, є постановка відкритих питань, тобто таких, які потребують розширеної відповіді [4].

Розглядаючи ділові ігри, зазначимо, що до цього часу не існує універсального визначення поняття «ділова гра», а також їх чіткої класифікації. Ми частково поділяємо думку І. Сироежкіна, який розуміє ділову гру як модель процесу прийняття рішення [5]. У нашому дослідженні розглядаються навчальні ділові ігри, які є засобом роботи з моделлю, що закладена в структурі ділової гри. Велика цінність застосування ділової гри при формуванні фахових компетентностей студентів полягає в її цільовому призначенні, різноманітності тематик, досить широкому ступені свободи прийняття педагогічних рішень, імітуванні конкретної навчально-виробничої ситуації [4].

Останнім часом у процесі професійної підготовки здобувачів ЗВО досить широко використовується кейс-метод. Кейс-метод – це обмежена в часі ділова гра. Суть його полягає в тому, що проблемне викладання знань супроводжується самостійною роботою студентів. Особливістю цього методу є відтворення проблемної ситуації на основі фактів реального життя [6]. Як правило, кейс має задовольняти такі вимоги: відповідати чітко сформульованій меті, мати достатній рівень складності, ілюструвати типові ситуації, актуальні для майбутньої фахової діяльності студентів, розвивати аналітичне мислення; провокувати дискусію; мати декілька можливих способів вирішення проблеми. Кейси також поділяють на такі, що містять всю необхідну для вирішення інформацію та ті, що провокують студентів до пошуку додаткової інформації для аналізу [6; 7].

Дозоване використання ділових ігор, тренінгів та мікрокейсів дасть змогу ефективно поєднати навчально-педагогічну та агротехнічну (за спеціалізаціями) освітню діяльність майбутніх педагогів за рахунок моделювання типових проблемних ситуацій та пошуків способів їх вирішення. Усе це позитивно вплине на формування в магістрів з професійної освіти як фахових компетентностей, так і інтегральної компетентності в цілому.

Формування фахових компетентностей майбутніх педагогів з професійної освіти аграрного профілю, тобто за спеціалізацією 015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології, обумовлюється їх складною розгалуженою структурою та наявністю відповідних компетентностей, як педагогічної так і агровиробничої спрямованості. Для формування останніх важливим є використання інформаційно-комунікаційних технологій. Адже саме комп'ютерні технології навчання завчасно ознайомлюють студентів з необхідними комп'ютерними програмами та середовищами, без яких неможлива їх майбутня професійна та педагогічна діяльність.

Застосування комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання надасть змогу більш глибоко і різносторонньо підійти до процесу формування фахових компетентностей, пов'язаних зі спеціалізацією 015.37 магістрів професійної освіти, а саме:

- ознайомити з можливостями комп'ютерного моделювання і проектування агровиробничих процесів, процесів переробки сільськогосподарської продукції та новітніх харчових технологій;
- представити об'єкт дослідження шляхом аналізу вияву його причинно-наслідкових зв'язків та взаємозалежностей [8];
- суттєво зменшити час при розрахунку параметрів поставленої технологічної задачі;
- навчити студентів використовувати математико-статистичні методи та методи оптимізації для обробки результатів педагогічних досліджень;
- оцінити рівень сформованості вмінь та навичок учнів шляхом реалізації комп'ютерних технологій тестування.

У цілому вищеописані шляхи використання інноваційних методів навчання сприяють активізації самостійної пізнавальної діяльності студентів. Ураховуючи цей факт, слід виокремити використання інноваційних методів навчання як одну із необхідних педагогічних умов для ефективного формування фахових компетентностей майбутніх магістрів професійної освіти аграрного профілю.

Майбутні педагоги спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) за спеціалізацією 015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології повинні мати сформовані загальні та фахові компетентності, що визначені у відповідному Стандарті вищої освіти магістерського рівня [9], а також фахові компетентності за відповідною спеціалізацією.

На нашу думку, освітньо-професійну програму (ОПП) для підготовки магістрів спеціальності 015 Професійна освіта за спеціалізацією 015.37 доцільно доповнити такими фаховими компетентностями:

- здатність обирати і застосовувати технології та засоби механізації аграрного виробництва; управляти технологічними процесами виробництва, первинної обробки, зберігання, транспортування та забезпечення якості сільськогосподарської продукції;
- здатність застосовувати сучасні методи та інструменти для дослідження та розроблення технологій переробки сільськогосподарської продукції;
- здатність застосовувати інноваційні технології харчових виробництв, забезпечувати якість і безпеку продукції під час її виробництва і реалізації;
- здатність організовувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності.

Згідно з виділеними фаховими компетентностями особливої ваги набуває необхідність досягнення магістрами професійної освіти за спеціалізацією 015.37 відповідних програмних результатів навчання, до них можна віднести такі:

- проектувати та впроваджувати сучасні технології та засоби механізації у сфері (галузі) аграрного виробництва сільськогосподарської продукції;
- створювати та досліджувати моделі технологічних процесів переробки сільськогосподарської продукції, оцінювати їх адекватність, визначати межі застосовності;
- розробляти та впроваджувати в діяльність харчових виробництв ефективні технології, обладнання з урахуванням сучасних тенденцій розвитку харчових технологій;
- дотримуватися вимог безпеки та здоров'я людини, виробничої санітарії та промислової гігієни в професійній діяльності.

У цьому аспекті зростає роль відповідних освітніх компонентів, що повинні забезпечити формування в здобувачів ЗВО вищенаведених фахових компетентностей та досягнення програмних

результатів навчання. До них можна віднести такі дисципліни, як «Працезахоронна діяльність», «Сучасні технології і засоби механізації аграрного виробництва», «Технології переробки сільськогосподарської продукції», «Інноваційні технології харчових виробництв» та «Виробнича (технологічна) практика». Отже, спеціалізація підготовки магістрів з професійної освіти аграрного профілю є ще однією необхідною педагогічною умовою. Вона має передбачати формування спеціалізованих фахових компетентностей за рахунок унесення до переліку освітніх компонент освітньої програми відповідних дисциплін та практик.

Однією з умов успішної майбутньої фахової діяльності магістрів професійної освіти є сформовані дослідницькі вміння, які є невід'ємною складовою професійних умінь майбутніх педагогів. Ми погоджуємось з Н. Гловин, що використання дослідницьких задач дасть змогу здобувачам:

- виділяти основну проблему в запропонованій проблемній ситуації;
- визначати мету розв'язування дослідницької задачі;
- висувати і формулювати корисні гіпотези; розмежовувати припущення і доведені положення;
- проводити теоретичний аналіз запланованих досліджень, вибирати найбільш доцільний із них;
- виявляти закономірності, узагальнювати й систематизувати отримані результати дослідження;
- визначати зв'язки отриманих даних з поставленою проблемою і послідовністю вивчення даних;
- систематизувати факти і явища; інтерпретувати дані, отримані в ході розв'язування задачі;
- використовувати узагальнення й абстрагування, методи аналізу і синтезу, індукції і дедукції, принцип формалізації в ході дослідження;
- встановлювати аналогії в можливих професійних ситуаціях;
- формулювати визначення і висновки на основі теоретичних і фактично проведених досліджень;
- розв'язувати інші дослідницькі задачі в новій професійній ситуації [10].

Завдяки впровадженню контрольованої дослідницької роботи можна вирішити такі педагогічні завдання:

- розвиток навичок самостійної роботи та пізнавальної активності студентів;
- закріплення нових знань і вмінь, які студенти використовуватимуть у своїй майбутній професійній діяльності;
- формування в студентів уміння творчо, нестандартно розв'язувати не лише навчальні завдання, а й практичні проблеми в педагогічній і виробничій ситуаціях.

Отже, здійснення магістрами керованої науково-дослідницької діяльності стимулює в них пізнавальний інтерес до освітніх компонентів і надає можливості застосовувати отримані знання для вирішення конкретних практичних фахових завдань, пов'язаних із професійною освітою та аграрним виробництвом сільськогосподарської продукції.

Висновки. Проведений аналіз дає змогу виокремити перелік психолого-педагогічних умов, необхідних для ефективного формування фахових компетентностей магістрів професійної освіти за відповідною спеціалізацією:

- позитивна мотивація здобувачів вищої освіти;
- урахування психологічних особливостей розвитку особистості;
- використання інноваційних методів навчання;
- спеціалізація підготовки магістрів з професійної освіти;
- упровадження керованої науково-дослідницької роботи.

Вищенаведені психолого-педагогічні умови є невід'ємною складовою процесу підготовки майбутніх педагогів професійної освіти будь-якої спеціалізації. Для підготовки магістрів професійної освіти за спеціалізацією 015.37 окремо запропоновано перелік необхідних фахових компетентностей, програмних результатів навчання та освітніх компонентів для їх забезпечення.

Перспективами подальших досліджень є розроблення моделі та відповідної системи формування фахових компетентностей магістрів професійної освіти за спеціалізацією 015.37, яка ґрунтується на окреслених вище психолого-педагогічних умовах.

Список використаної літератури

1. Антонєць А. В. Психолого-педагогічні передумови формування професійних умінь майбутніх агроінженерів. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. Глухів: РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2016. Вип. 32. С. 109–113.
2. Антонєць А. В. Деякі психолого-педагогічні передумови формування прогностичних умінь майбутніх менеджерів. *Вісник Черкаського університету. Педагогічні науки*. 2009. Вип. 150. С. 3–9.
3. Бродовська В. Й., Патрик І. П., Яблонко В. Я. Тлумачний словник психологічних термінів в українській мові. Київ: Професіонал, 2005. 224 с.
4. Антонєць А. В. Технології інтерактивного навчання у підготовці студентів менеджерів до прогностичної діяльності. *Вісник Черкаського університету. Педагогічні науки*. 2011. Вип. 209. С. 41–46.
5. Сыроежин И. Т. Игра в рабочее время. Новосибирск: Наука, 1975. 118 с.
6. Петрук В. А. Теоретико-методичні засади формування професійної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей у процесі вивчення фундаментальних дисциплін: монографія. Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2006. 292 с.
7. Innovation Through Cooperation. Boston: WACRA, 1997. 735 p.
8. Антонєць А. В. Особливості використання комп'ютерних технологій у процесі формування прогностичних умінь майбутніх менеджерів. *Вища освіта України: Педагогіка вищої школи. Методологія, теорія, технології*. 2010. № 3. Т. 3. Додаток 1. С. 53–58.
9. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) для другого (магістерського) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 18.11.2020 р № 1435. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2020/11/20/015_profesiyna_osvita_ma_histr.pdf.
10. Гловин Н. М. Формування дослідницьких умінь з дисциплін природничо-математичного циклу в студентів агротехнічного інституту в процесі фахової підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Тернопіль, 2008. 19 с.

PSYCHO-PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR FORMING PROFESSIONAL COMPETENCIES OF MASTERS IN AGRARIAN PROFESSIONAL EDUCATION

Antonets Anatolii

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of General Technical Disciplines
Poltava State Agrarian University

Yaprynets Tetiana

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Life Safety
Poltava State Agrarian University

Ovsienko Iuliia

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of General Technical Disciplines
Poltava State Agrarian University

Introduction. *The agro-industrial complex needs specialists in the agrarian profile. Their professional training requires highly qualified vocational teachers of agrarian specialization. The quality of their future educational activities primarily depends on the professional competencies they have acquired. Effective formation of professional competencies is not possible without clearly defined psychological and pedagogical conditions for their formation.*

Purpose. *The article aims to identify and substantiate of the psychological and pedagogical conditions for the formation of professional competencies of masters in vocational education in specialization 015.37 Agricultural production, processing of agricultural products and food technologies.*

Methods. *Pedagogical observation, conversations, interviews, and questionnaires methods were used.*

Results. *The main psychological and pedagogical conditions for ensuring the effective formation of professional competencies of future vocational teachers of agrarian specialization are outlined. These include positive motivation of students of higher education; taking into account the psychological features of personality development; use of innovative teaching methods; specialization of master's training in vocational education; introduction of managed research work.*

It is advisable to add the following competencies to the master's training program in specialization 015.37:

– the ability to choose and apply technologies and means of mechanization of agricultural production; manage the technological processes of primary processing and transportation of agricultural products;

- the ability to apply modern research methods of agricultural processing technologies;
- the ability to apply innovative technologies for the production of food products, to ensure the quality and safety of products during their production and sale;
- the ability to organize work by the requirements of life safety.

The educational components that should ensure the formation of the above competencies include such disciplines as Labour protection activities, Modern technologies and means of agricultural production mechanization, Technologies of processing agricultural products, Innovative technologies of food production and Production (technological) practice.

Originality. The list of psychological and pedagogical conditions necessary for the effective formation of professional competencies of masters in vocational education in specialization 015.37 is highlighted. For specialization, additional professional competencies, program learning outcomes and educational components that provide them are offered separately

Conclusion. The given psychological and pedagogical conditions are an integral part of the process of training future vocational teachers of any specialization. For teachers of specialization 015.37, relevant professional competencies, program learning outcomes and educational components are offered.

Keywords: pedagogical conditions, professional competencies, vocational education.

References

1. Antonets, A. V. (2009). Deyaki psykholoho-pedahohichni peredumovy formuvannya prohnostychnykh umin maybutnikh menedzheriv [Some psychological and pedagogical prerequisites for the formation of prognostic skills of future managers]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu – Herald of Cherkasy University*, 150, 3–9 [in Ukrainian].
2. Antonets, A. V. (2010). Osoblyvosti vykorystannya komp'yuternykh tekhnolohiy u protsesi formuvannya prohnostychnykh umin' maybutnikh menedzheriv [Peculiarities of using computer technologies in the process of forming predictive skills of future managers]. *Vyshcha osvita Ukrayiny: Pedahohika vyshchoyi shkoly. Metodolohiya, teoriya, tekhnolohi.* – Higher education of Ukraine: Higher education pedagogy. Methodology, theory, technologists, 3(3), 53–58 [in Ukrainian].
3. Antonets, A. V. (2011). Tekhnolohiyi interaktyvnoho navchannya u pidhotovtsi studentiv menedzheriv do prohnostychnoyi diyalnosti. [Interactive learning technologies in the preparation of student managers for forecasting activities]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu – Herald of Cherkasy University. Series*, 209, 41–46 [in Ukrainian].
4. Antonets, A. V. (2016). Psykholoho-pedahohichni peredumovy formuvannja profesijnykh uminj majbutnikh aghroinzheneriv [Psychological and pedagogical prerequisites for the formation of professional skills of future agroengineering]. *Visnyk Hlukhivskogo nacional'nogho pedahoghichnogho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka – Bulletin of the Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University*, 32, 109–113 [in Ukrainian].
5. Brodovska, V. Y., Patrick, I. P., Yablonko, V. Ya. (2005). *Tlumachnyy slovnyk psykholohichnykh terminiv v ukrayinskiy movi [Explanatory dictionary of psychological terms in the Ukrainian language]*. Kyiv: Professional. [in Ukrainian].
6. Hlovyn, N. M. (2008). Formuvannya doslidnytskykh umin z dystsyplin pryrodnycho-matematychnoho tsykladu v studentiv ahrotekhnichnoho instytutu v protsesi fakhovoyi pidhotovky [Formation of research skills in the disciplines of the natural and mathematical cycle in students of the agricultural technical institute in the process of professional training]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Ternopil. [in Ukrainian].
7. Innovation Through Cooperation (1997). Boston: WACRA.
8. Petruk, V. A. (2006). *Teoretyko-metodychni zasady formuvannya profesijnoyi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv tekhnichnykh spetsial'nostey u protsesi vyvchennya fundamental'nykh dystsyplin [Theoretical and methodological principles of the formation of professional competence of future specialists in technical specialties in the process of studying fundamental disciplines]*. Vinnytsia: UNIVERSUM. [in Ukrainian].
9. Standart vyshchoyi osvity za spetsialnistyu 015 Profesijna osvita (za spetsializatsiyamy) dlya druhoho (mahisterskoho) rivnya vyshchoyi osvity : nakaz Ministerstva Osvity i Nauky Ukrayiny vid 18.11.2020 r № 1435. [Standard of higher education by specialty 015 Professional education (by specialization) for the second (master's) level of higher education: order of the Ministry of Education and Science of Ukraine from November 18, 2020, № 1435]. *mon.gov.ua*. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2020/11/20/015_profesijna_osvita_mahistr.pdf
10. Syroezhin, I. T. (1975). *Igra v rabocheye vremya [Game during working hours]*. Novosibirsk: Nauka. [in Russian].

Отримано редакцією 21.07.2022 р.